HELKA I — Onko se nyt ihan varmoo, että myö suahaan kohtuullinen korvaus tästä mualauskeikasta? Jake kysyi isältään Pentiltä ennen kuin he olivat avanneet ensimmäi-sen maalipöntön. — On se. Elä nyt sitä murehi, Pentti murahti. — Oiskohan tuohon ihan uskomista? — No usko pois vuan. Et sie Jarkko jiä palakkoos vaille. Oo huoletta sen asian suhteen. He kantoivat kaikki maalausvehkeet ja telineitten tekemiseen varatut työkalut au-tosta ulos ja istahtivat sitten hetkeksi puutarhatuoleihin. Jake kääräisi näppisätkän ja polt-teli sitä verkkaisesti niin kuin olisi vielä harkinnut tosissaan, kannattiko työtä ylipäätään edes aloittaa. Isä hätisteli pörrääviä hyttysiä kimpustaan ja työnsi suuhunsa sokeripalan. Ei tainnut isälläkään olla tulenpalavaa kiirettä tarttua toimeen. — Sitä mie vuan, kun sen Helekan puhheisiin ei oo kuulemma läheskään aina uskomista. Sannoovat, että aika ussein se puhhuu ihan pehmosiakii, Jake virkkoi tovin päästä. Pienehkön päärakennuksen ulko-ovi oli visusti kiinni, eikä talon emäntää näky-nyt mailla halmeilla. Silti isää tuntui kovasti jännittävän, kantautuiko heidän keskustelun-sa talon sisälle asti. — Niin että onko se nyt ihan varmasti suanu tähän vanhan navetan mualoomis-seen holohoojaltaan luvan? Jake kysyi. — On se, isä lausui puoliksi kuiskaten. — Mistä sie sen tiijät? Jake vielä intti. — … shh… elä niin kovalla iänellä puhu… — No eihän tässä oo kuulevia korvia lähellä. Taitaa talon emäntä olla vielä unten mailla. — … shh… puhu silti hiljempoo… — No mie en sitten puhu ennee mittään. Ettei siun tarvihe olla koko ajan niin kusi sukassa, Jake naurahti ja tumppasi natsan kengänpohjaan. Pentti Kaartinen oli käynyt edellisenä päivänä ostamassa maalit ja pensselit Savonlinnan K-Raudasta ja oli laittanut ne valolta suojaan halkoliiterin vapaaseen nurkkaan. Työn ti-laaja oli antanut käteistä rahaa ostoksia varten, mutta rautakaupan tiskillä Pentti oli joutu-nut kaivamaan myös omaa kukkaroaan; muutoin tärpättipullo, teippirulla ja osa pensse-leistä olisi jäänyt maksamatta. Mutta niinhän oli sovittu, että lopputilin yhteydessä kaiken itse hankitun saisi rahana takaisin kuitteja vastaan. Tässä hyvässä uskossa aina yhtä avulias ja hyväuskoinen Pentti Kaartinen oli. — Ja navetan ylisilläkö sitten on lankkuu ja lautoo telineitten rakentamista var-ten? Jake kysyi, kun kävi jakamaan punaista maalia kahteen pienempään astiaan. — Joo. Niin pitäs olla, isä vastasi. — Toivottavasti on… Elettiin erästä heinäkuun aamua vuonna 1998. Edellisenä syksynä Kaartisen maatilalta oli viety viimeisetkin lehmät teurastamoon. Pentti ja Raija olivat nyt ihan täysipäiväisiä eläkeläisiä. Siksi heillä nimenomaan olikin aikaa juosta talkoissa ja kaiken maailman kissanristiäisissä vaikka aamusta iltaan. Tähän tapaan aikamiespoika Jarkko aina viisasteli, kun vanhempia vietiin ja kun joku ky-seli heidän peräänsä. ”Nythän ne vasta kiireisiä ovatkii.” II Alkuepäröintien jälkeen Jake kuitenkin kävi maalaamaan vanhan navetan auringonpais-teessa pahoin haristunutta rimalaudoitusseinää ihan rivakalla tahdilla. Pitkän toimetto-muuden jälkeen hän melkeinpä puhkui näyttämisen halua, itselleen kai ensisijaisesti. Itse asiassa hänellä oli ollut ihan henkilökohtainen syy ottaa tarjottu pesti vastaan, vaikka palkan saaminen oli näyttänyt niin epävarmalta. Suoraan sanottuna Jakella oli mennyt koko kevät ja pitkälti vielä alkukesäkin enemmän tai vähemmän pullon kanssa seurustellessa. Niin hän oli juhannuksen jälkeen lopulta järkeillyt, että viikon tai kahden pituinen maalauskeikka olisi sopiva keino laittaa taas vaihteeksi korkki kiinni. Olisihan siinä jotain muuta ajateltavaa vähäksi ajaksi. Mikäpäs siinä: kun sää oli aurinkoinen ja kesä muutenkin kauneimmillaan, maa-laaminen saattoi olla jopa ihan kivaa. Kai hän vielä osasi tehdä jotain muutakin kuin istua kirkokylän räkälässä kankkusoluella ja miettiä kuumeisesti, mistä saisi uutta juotavaa. Jarkko oli aikoinaan suorittanut Pohjois-Karjalan ammattikoulussa kaksivuotisen maala-rin tutkinnon, mutta alan työkokemus oli jäänyt hänellä melko vähäiseksi. Mutta jospa hän vielä yhden lautahökötyksen osaisi isän kanssa maalata? Yli kuusikymppiseksi mieheksi Pentti-isä oli vielä hyväkuntoinen ja ketterä liikkeissään. Kahteen pekkaan näkyvää jälkeä tuli ensimmäisen

aamupäivän aikana jo yllättävän pal-jon. Tämän asian kunniaksi Jaken piti poltella ihan perstupakka. — Onkohan se Heleka kotona ollenkaan? Jake mietiskeli ääneen. — On se. Vilahti äsken ikkunassa. Eiköhän se kohta tule meijän juttusille, isä virkkoi toiseen suuntaan katsellen. Siinä paha missä mainittiin. Kun Jake oli kavunnut takaisin tikkaille sivuseinän yläosaa sutimaan, hän havahtui takaansa kuuluviin nurmikossa sihahteleviin askeliin. — Huomenta! Täällähän ne Kaartisen miehet ovatkin jo täyttä päätä hommissa. Jake keskeytti työskentelynsä ja katsoi taakseen. Räsäsen Helka seisoi nurmikol-la kämmenet vyötäröllä ja hymyili leppoisasti. Alhaalla hääräilevä isäkin pysähtyi paikal-leen ja nyökkäsi Helkalle. — Huomenta huomenta… Joo, tässä myö jo vähän aloteltiin. Kun niin hyvä siäkii meille sattu tulemaan, isä virkkoi. Pelkän ulkoisen olemuksen perusteella Helka Räsänen oli kuin kuka tahansa kohtalai-sen hyväkuntoisena säilynyt entinen maatalon emäntä, joka vietteli nyt rauhallisia eläke-päiviään pikkutalossaan Rauhanniemen kylässä. Itse asiassa hän oli jopa normaalia edustavamman näköinen maalaismummo, koska hän edelleen meikkasi, piti korvakoruja ja pukeutui siististi ihan arkioloissakin, vaikka ikää oli lasissa jo liki seitsemänkymmentä vuotta. Äkkinäinen olisi voinut luulla Helkaa eläkkeellä olevaksi opettajaksi tai lääkäriksi, koska hän puhui huoliteltua kirjakieltä toisin kuin niitten seutujen ihmiset yleensä. No, hieman paremmista oloista hän olikin Rauhanniemeen 1970-luvun alussa päätynyt. Suuressa kartanossa hän oli sitä ennen elellyt varakkaan metsätilallisen vaimona Ristii-nan pitäjässä. Helkalla oli kaksi kaunista tytärtä ensimmäisestä avioliitostaan. Aika vähän aikui-siksi aikoja sitten varttuneet tytöt enää äitiinsä yhteyttä pitivät. Lapsenlapsiaan hän oli ta-vannut vain joitakin satunnaisia kertoja. Näin kylillä tiedettiin kertoa. — Maistuisikos se työmiehille jo kahvi? Helka kysyi hetken päästä. Helkan ääni pyrki nousemaan aina vähän falsettiin, vaikka hän ei olisi ollut kiih-tynyt tai innostunut. Jakea pyrki huvittamaan, koska ainahan Helkan puheita oli ahkerasti matkittu ja toisteltu. ”Tietääkös se linja-autokuski, että meidän Keijolla on niin iso muna? Niin valtavan iso muna meidän Keijolla on!” Asianlaitahan oli niin, että Helka oli ollut psyykkisten vaivojen takia eläkkeellä melkein koko aikuisikänsä. Siihen hänen ensimmäinen avioliittonsa oli pitkälti kaatunut, kun mies oli toimittanut Helkan laitoshoitoon, koska hänestä ei ollut enää lasten huolta-jaksi. Näin miehen tiedettiin sanoneen terveyskeskuksen lääkärille. Lataamossa Helka oli sitten aikanaan tavannut seuraavan aviomiehensä, Rauhanniemeltä kotoisin olevan Kei-jo Räsäsen. — Ka en nyt tiijä, oisko tässä vielä kahviaika… Vastahan myö kahvipöyvästä kot-too lähettiin, isä esteli tapojensa mukaan. — Kyllä maistuu kahvi! Eikä ois kylymä juominenkaan pahitteeks, Jake kiirehti sanomaan. — No sitähän minäkin! Että jo teille ahkerille työmiehille pitää kahvit keittää ja lait-taa myös voileipiä pöytään. Ja kylmää mehuakin löytyy Jarkolle. Tottahan toki, tottahan toki… Helka selvitti. Jos se olisi ollut isän vaatimustason varassa, varmaan töihin olisi tultu oman ter-mospullon ja omien eväitten kanssa. Sellainen uhrautuva puurtaja isä oli kai aina ollut, mies, joka ei osannut sanoa kuin harvoin ei. — Heittäkäähän nyt ne pensselit käsistänne ja tulkaa tupaan. Äkkiä minä teille pientä välipalaa tekaisen. Jakea ei tarvinnut kahdesti käskeä, mutta eipä huilaustauko näyttänyt olevan vastenmielinen asia isällekään. Helkalla oli ilmeisesti lääkitykset kohdillaan, sillä hyvän-tuulisesti hän jutteli niitä näitä sisälle siirryttäessä. Niin Jake oli käsittänyt, että Helkan mielentilat heittelivät laidasta toiseen. Syvään depressioon ja täydelliseen toimettomuuteen hän ei kai kovin usein vajonnut, mutta omaan mielikuvitusmaailmaansa hän kuulemma siirtyi sitäkin useammin ja jutteli silloin aivan pöpijuttuja. ”Minun talooni on asennettu salakuuntelulaitteita. Suojelupoliisi vahtii minua kaiken aikaa. Minusta lähetetään virallisia raportteja Yhdysvaltojen puolustusmi-nisteriöön asti. Luulevat, että minä olen venäläisten agentti läntisessä maailmassa.” III Makoisat tarjoilut

Helka Kaartisen miehille laittoikin. Jake ei ollut syönyt aamulla mitään, koska eihän hänelle ruoka maittanut heti heräämisen jälkeen. Isä katsoi vähän pahasti, kun Jake tunki suuhunsa jo ties kuinka monennetta kinkkuvoileipää ja hörppi mehuakin niin ahnaasti, että emäntä joutui sekoittamaan kannuun lisää viinimarjamehua. Mutta toi-saalta isä sitten rohkeni itsekin ottaa hienolta antiikkilautaselta kolmannen leipäpalasen, vähän niin kuin renttumaisesti käyttäytyvän poikansa varjolla. Helka vain naurahteli, kun alkoi tehdä lisää kinkkuvoileipiä. — Se on hyvä, kun teille maistuvat minun tarjoiluni. Työmieshän on palkkansa ansainnut. Niinhän Herran sanassakin on sanottu… Muutamat Jaken kaverit olivat vähän varoitelleet, ettei Helkan luona välttämättä kannatta-nut kaikkea tarjottua laittaa suuhunsa. ”Tiijä vaikka vielä myrkyttää teijät arsenikilla tai sy-anidilla”, oli Kupiaisen Repe tokaissut. Kai tämä puhe oli kuitenkin enemmän leikinlas-kua ollut. Ei kai Helka nyt niin kipeä päästään ollut, että olisi tappanut renkinsä keskellä kirkasta päivää. Hienoinen epäröinti silti käväisi Jaken mielessä, kun hän sekoitti maitoa ja soke-ria neljänteen kahvikupposeensa. Että josko ne hurjat huhut kuitenkin olivat totta? Jotain hämäräähän siinä oli ollut, kun Helkan Keijo-mies oli merkillisesti tukehtu-nut lenkkimakkaran kuoren metalliniittiin joskus 1970- ja 1980-lukujen taitteessa. Myö-hempinä vuosina nämä niitit oli poistettu lenkkimakkaroista. Toki miehellä oli ollut run-saasti alkoholia veressä kuolinhetkellään, mutta silti poliisit olivat alussa epäilleet, että mahtoikohan kyseessä silti olla pelkkä onnettomuus. Niin tai näin, tahattomaksi vahinkokuolemaksi se merkittiin virallisiin lausuntoihin tutkimusten jälkeen, eikä Helkan tarvinnut mennä käräjille syyttömyyttään vakuuttele-maan. Kukkasia hän kantoi säännöllisesti miehensä haudalle kirkonkyläreissuillaan. Jaken viimeinenkin epäröinti katosi, kun hän yhtäkkiä muisti, kuinka Raija-äiti oli usein kehunut Helkan hienoja tarjoiluja. Helkan kodissa oli pidetty usein helluntailaisten tupa-seuroja menneillä vuosikymmenillä, ja kahvipöytä oli aina ollut koreana. Maallikkosaar-naaja Veikko Hataran siirryttyä manan majoille vuonna 1996 tupaseurojen ja telttakokous-ten pitäminen niillä seuduilla oli aika lailla lopahtanut. Helka kantoi pöytään vielä pannukakkua, mansikkahilloa ja kermavaahtoa – kuinka nyt sellaisista herkuista olisi voinut kieltäytyä. Rankkojen ryyppäysperiodien aika-na syöminen tuppasi Jakella usein unohtumaan, mutta kun hän sai taas maata jalkojen-sa alle ja nukkui edes yhden yön vähän paremmin, ruokahalut olivat sitäkin kovemmat. — Syökäähän miehet syökää, Helka myhäili. — No eiköhän tästä pie jo töihin lähtee. Ettei nyt mäne koko päivä vuan kahvin juomiseks ja rupatteluks, isä virkkoi. — Minä sitten laitan teille ruokaa parin tunnin päästä. Maistuuhan makaronilaa-tikko teille kummallekin? Helka kysyi. — Joo. Oikein hyvin se maistuu, isä lausui ja hoputti ilmeillään Jakea nouse-maan pöydästä. — Hyvä hyvä… Minäpä laitan kohta makaronit kattilaan muhimaan. — Kiitoksia kahvista ja kaikesta muustakii. — Olkaa hyvä, olkaa hyvä… Jake huokaisi helpotuksesta, kun tarjolla ei tulisi olemaan mitään sienikastiketta, tomaat-tikeittoa, silliä tai vastaavaa. Melko valikoiva ruokailija hän oli koko ikänsä ollut. Jos ruu-assa oli paljon mausteita, sipulia tai sieniä, se jäi häneltä herkästi syömättä. Kasviksistakaan Jake ei erityisemmin perustanut, joistakin simpukoista ja katkara-vuista nyt puhumattakaan. Rasvaista lihaa, ruisleipää ja lenkkimakkaraa sen sijaan hän söi aivan ahmimalla, jos vain kova juomisputki ei sattunut olemaan päällä. Sellaiseksi oi-kuttelijaksi hän oli aikamiespoikana oppinut; tai siskojensa Eveliinan ja Hannan mukaan äiti oli Jarkon sellaiseksi antanut kehittyä. IV Kun yksi sivuseinä oli maalattu ensimmäisen kerran, oli aika rakentaa päätykolmioihin alkeelliset telineet lankuista ja laudoista. Vain sen verran telineitä nikkaroitiin, että niiltä käsin pääsi kurkottelemaan ylimpiin kohtiin. Tuskinpa yksikään rakennustyömaan vas-taava mestari olisi hyväksynyt näitä hökötyksiä työturvallisuutensa puolesta; kaiteita ei ollut missään kohdassa, sen enempää kuin sidepuita rakennuksen runkoon. — Eiköhän nää meille jo vältä? Jake enemmän totesi kuin kysyi. —

Joo. Kestäävät kyllä tään työn ajan. — Niin. Ja jos eivät kestä, niin sitten eivät kestä. Tähän nyt tään enempöö käyvä aikoo tuhloomaan… Tässä asiassa isä ja poika olivat yhtä mieltä, vaikka muutoin niin helposti ottivat yhteen milloin mistäkin kysymyksestä. Mutta eiväthän he suinkaan olleet ainoita maa-seudun miehiä, jotka sahasivat moottorisahalla ilman kuulosuojaimia ja viittasivat vain kintaalla, jos joku yritti tarjota heille työpajassa suojalaseja tai hengityssuojainta. ”Tiellä ne vuan ovat.” Yksi jos toinenkin paikkakunnan tee se itse –mies oli menettänyt sirkkelissä sormensa tai oli ollut päiväkausia silmät kipeinä ja punaisina, kun oli hitsannut ilman suojamaskia. Työn ja touhun ohessa Jaken mielentila kummasti vain koheni. Todistettavasti hän jotain hyödyllistä vielä osasi tehdä, vaikka pimeinä liskojen öinä ja ankeina krapula-aamuina oli joltain ihan muulta tuntunut. Itsetunnon sai takaisin vain tarttumalla härkää sarvista. On-nistumisen tunteitten myötä maailma näytti taas hieman valoisammalta paikalta. Parina ensimmäisenä päivänä Helkakin oli mukavalla tuulella ja jutteli ihan järke-viä. Yhdessä vaiheessa Jake kävi jo epäilemään, mahtoivatko kaikki Helkasta liikkuvat hurjat jutut pitää ihan paikkaansa tai oliko niitä ainakin aika paljon liioiteltu. Toisaalta ihan vakainakin eläjinä pidetyt rauhanniemeläiset ja salokyläläiset oli-vat sanoneet, että välillä Helka puheli totisella naamalla täysiä satuja. ”En minä Eino ole kenellekään vielä kertonut, että sinä olet käynyt minua jo viisi kertaa nussimassa. Ei se vaimosi tiedä siitä mitään. Ole huoletta Eino. Voit tulla taas jonakin iltana minua uudes-taan nussimaan”, oli Helka kerran kailottanut Hahtelan kyläkaupassa kaiken kansan kuullen ja Eino vain oli kuunnellut tämän kohu-uutisen selvitystä korvat punaisina ja pää painuksissa. Eräällä toisella kerralla Helka oli mennyt naapuritalon Ullalle varta vasten kerto-maan, kuinka pieni penis hänen viikonloppuvieraallaan oli ollut. Silläkin kerralla tupa oli ollut täynnä väkeä. Oskari-isäntä oli vain nauraa jehkutellut leivinuunin kupeessa Helkan jutuille, mutta muualta tulleet vieraat olivat olleet hyvin vaivautuneita, kun Helka oli toimit-tanut asiaansa talon emännälle. ”Minulla kävi tässä eräs mies kylässä. Yritimmehän me nussia montakin kertaa, mutta eihän siitä touhusta sitten mitään tullut, kun hänellä oli niin onnettoman pieni muna. Aivan mitätön pikkupirri sillä miehellä oli! Eihän se pystynyt kuin vähän härnäämään minua sillä olemattoman kokoisella kalullaan.” Ulla oli koettanut toppuutella Helkan päivittelyä, mutta tämä oli vain jatkanut ker-tomista ja oli oikein näyttänyt sormillaan, kuinka lyhyt siitin miehellä oli ollut. ”Näin pieni muna sillä miehellä oli! Näin pieni muna! Voitko sinä Ulla hyvä sen ymmärtää? Että näin pieni muna sillä miehellä oli!” Siinä vaiheessa vieraitakin oli jo käynyt hymyilyttämään. Yleensä Helkan sekotarinat olivat kovin seksisävytteisiä, ruokottomia juttuja suorastaan. Totta kai se hämmästytti ja jopa järkyttikin monia ihmisiä, kun muutoin niin hienokäytöksi-seltä vaikuttava ikärouva alkoi yhtäkkiä puhua pahempia rivouksia kuin moni kadun jätkä. Melkeinpä kaikista tuntemistaan kyläläisistä Helka näitä brutaaleja tarinoitaan heitteli milloin milläkin julkisella tai vähemmän julkisella paikalla ja innostui usein myös soittelemaan häirikköpuheluita milloin mihinkin taloon. ”Katsohan Amalia tarkemmin sen ukkosi perään… Etkö sinä tiedä, että Tapsa käy harva se ilta panemassa Kettusen Lee-naa? Aina kun Leenan oma mies lähtee työmatkalle, Tapio menee pää kolmantena jalka-na Leenaa heti hässimään. Viime viikollakin yhden kerran koko yön he nussivat siellä teidän kesämökillä. Tähän minun pihaan asti kuuluivat ne irstailun äänet! Sinä Amalia pidät Tapsaa niin kovassa puutteessa, ettei niissä Tapsan naimahaluissa ole sitten mi-tään tolkkua, kun se pääsee kunnolla pillun makuun. Et sinä kuule tiedäkään, kuinka kova häntäheikki se Tapio vielä on, vaikka onkin jo eläkeläisukko.” Toki monet ihmiset olivat syvästi pahoittaneet mielensä moisten perättömyyksien levittä-misestä, ja olihan Helkasta tehty useita ilmoituksia pitäjän poliisilaitoksellekin. Viranomai-set kuitenkin tunsivat tapauksen, eivätkä jaksaneet ihmeemmin puuttua Helkan toilailui-hin. He tiesivät, kuinka se kuvio meni: ensin Helka suuttui milloin

mistäkin syystä johon-kuhun kyläläiseen, sitten hän aloitti haukkumapuhelut ja ilkeät puheet ja lopetti tämän sättimisen viimeistään siinä vaiheessa, kun suuttui johonkuhun toiseen ihmiseen. Yksi jos toinenkin Rauhanniemen tai Salokylän asukas oli huomannut jo aikoja sitten, että melkeinpä aina Helkan äkillisistä hyökkäyksistä selvisi pienimmällä murheella, kun niihin ei reagoinut millään tavalla. Kun kiihtyneelle Helkalle ei sanonut vastaan juuta eikä jaata, aika nopeasti hän luovutti. Sekin tiedettiin, että jo parin päivän päästä Helka saattoi käyttäytyä niin kuin ei olisi sekokertomustaan enää edes muistanut. Kylän suurin seksiseikkailija saattoi muuttua yhdessä yössä kunnollistakin kunnollisemmaksi yhden vaimon mieheksi ja hyvämaineiseksi kunnallisten luottamustoimien hoitajaksi Helkan puheissa. Osa kyläläisistä otti Helkan puheet ihan huumorin kannalta. Karvisen Tapio oli vain naureskellut silmät viirussa ja maha hytkyen, kun Kaartisen Raija oli hänelle kerto-nut Helkan kohupaljastuksista. ”Jassoo. Enhän mie tiennykkään, että mie oon vielä niin kovassa kunnossa sänkypuuhissa. Että oikein koko yön olin jaksanu touhuilla… Heh… Vuan niihän ne jotkut sannoo, että mitä vanhempi runko, sitä kovempi oksa.” Tälle lau-seelle Tapion Amalia-vaimokin oli hymyillyt. — No eihän tuo Heleka taija ihan niin sekopiä ollakkaan, Jake tuumasi, kun si-vuseiniä päästiin maalaamaan toiseen kertaan. Isä vilkaisi sivuilleen, eikä vastannut mitään vähään aikaan. Sitten hän kuitenkin yskäisi vakavamman näköisenä. — Ka niin… Onhan tuo nyt ollu ihan ihmisiks. Vuan eipä nyt innostuta liian aika-sin… — On tainneet immeiset vähän liiotella Helekan puhheita. Ei tuo ainakaan tään työkeikan aikana oo puhunu sekavia, Jake sanoi. — Niin… Ei vielä… Vuan ainahan meijän tietennii pitäs yrittee uskoo lähim-mäisistämme enemmän hyvvee kun huonoo. Jake oli hieman kummastunut isän arvoituksellisista sanoista. Niin tai näin, au-rinko lämmitti mukavasti ja työ eteni joutuisasti. V Isä oli lausunut enteelliset sanat. Viikon loppupuolella Helkan käytös muuttui kummal-liseksi. Kun isä oli paikalla, Helka hillitsi kielensä, mutta kun isää ei ollut näkyvillä, Helka alkoi heti puhua Jakelle pimeitä. Erästä uutta tarinaansa hän toisti Jakelle toistamisen perään. — Naapurin Ulla ajoi äsken tästä ohi polkupyörällä. Näitkö sinä Jarkko sen? — No enpä tuota huomannu. — Se tuli treffeiltä kirkonkylästä… Oli taas yötä sen Laukkasen Taunon luona… Helka lausui ja katsoi oudosti. Isä oli jo mennyt ulos, mutta Jakella oli vielä jälkiruokakiisselin syöminen kesken. — Ai senkö entisen nimismiehen ja nykysen asianajan luonako se Ulla oli? Jake kysyi huvittuneena. Siinä vaiheessa Helkan silmiin syttyi aivan riemastunut loiste. — Juuri sen! Heillähän on salasuhde… Ulla käy harva se ilta Tanen kanssa lemmiskelemässä milloin missäkin piilopaikassa. Kun Osku pitää Ullaa puutteessa, sen pitää käydä tyydyttämässä seksihalunsa muualla. Kova kutina sillä käy haarovälissä, kun täältä asti jaksaa polkea pyörällä kirkonkylälle ja takaisin monta kertaa viikossa. Ilmankos Ulla niin hoikkana pysyykin… Kun ajaa niin paljon polkupyörällä ja pitää Laukkasen Taunoa tyytyväisenä aamuyölle saakka… Tane on kova mies naimaan. Ei sille oma vai-mo riitä… Ihan vakavalla naamalla Helka Jakelle jutteli, ja ehkä juuri siksi Jaken piti jo purra huulta. Jostakin syystä hän ei kuitenkaan pitänyt kiirettä ja antoi emännän jatkaa tarinaansa. Kai hän tahtoi vain kuulla, kuinka paksua juttua Helka osasi heittää. — Osku tosin on alkanut jo epäillä, että Ulla pettää häntä ihan jatkuvalla syötöllä. Eihän se Oskarikaan niin tyhmä mies ole… — Just joo. Vai niin. — Kovin mustasukkainen hän on Ullasta… Oli yhtenä päivänä jo käynyt Ullaan käsiksikin, kun se taas tuli naimareissultaan paikat kipeänä. Ei oikein pystynyt edes istu-maan tuolilla, kun alapää oli niin hellänä. Niin kovasti Laukkasen Tauno oli häntä nai-nut… — Joo joo. No onpa se Ulla melekonen eläjä. Enpä ois hänestä uskonu. — On se! Se on täysi nymfomaani suorastaan! Mutta huonosti hänelle meinasi käydä oman ukkonsa kanssa. Siksi sen piti heittäytyä Oskun edessä maahan selälleen ja näytellä kuollutta. Sillä tavalla varjeli itseään, ettei Oskari pieksänyt häntä teho-osastokuntoon. Niin ovela nainen se

Ulla on… — No huh huh… Johan on meiningit tuossa nuapurtalossa. — Kyllä! Se Ulla on naisena suoranainen juonien mestari! Tietää kyllä, kuinka pääsee pälkähästä, kun Oskari alkaa oivaltaa pelin todellisen hengen. Sitten vaikka näyt-telee kuollutta tai saa mukamas sairauskohtauksen. — Joo joo… Ai että sellanen nainen se on. Varmaan Helka olisi vienyt tarinaansa vaikka kuinka pitkälle, jos Jake vain olisi vielä laittanut lisää vettä myllyyn. Ei Helkasta ottanut oikein selvää, pelleilikö hän ainakin osittain vai uskoiko hän juttuihinsa ihan oikeasti. Mistä sitä tiesi, jos hän vain tahtoi koe-tella muitten ihmisten sietokykyä sekokertomuksillaan ja sai jotain kummallista tyydytystä, kun näki toisten järkyttyvän tai pahastuvan ja sitten naureskeli itsekseen jäljestäpäin ih-misten reaktioille? — Kiitos ruuvasta. Pittää nyt männä jatkamaan mualoomista. — Minä voin huomenna kertoa sinulle taas lisää naapurin Ullan ja Oskun avio-ongelmista. Ihan luottamuksellisesti voin kertoa ne asiat vain sinulle, Helka hykerteli. — Ka pietään mielessä… — Minulla on paljon muutakin kerrottavaa Rauhanniemen salatusta elämästä. — Mie uskon sen. Työpäivän päätyttyä Jake mainitsi mielenkiintoisesta tarinatuokiosta isälle. Isältä pääsi syvä huokaisu, kun he olivat matkalla kotiin. Jake ajoi autoa, ja isä istui apukuskin puolel-la. — Jassoo. Siulle se nyt sitten niitä paskajuttujaan kertoo, kun sie oot hälle uu-vempi immeinen. Miulle ja äitilles ei kai jaksa ennee niitä jutella, kun tietää jo etukätteen, ettei myö käyvä häntä kuuntelemmaan. — Onko se Laukkasen Tauno Helekan nykynen holohooja? Jake kysyi, kun lait-toi vilkun päälle ennen Salokylän risteystä. — Onhan se. — Lie Heleka jostain holohoojalleen suuttunu, kun se on nyt hänen tulilinjal-laan? — Se on hyvinnii mahollista. Joku riitahan heille on mahtanu tulla. VI Viimeisten työpäivien aikana tuli ilmi, ettei Helka ollut holhoojansa kanssa enää edes puheväleissä. Navetta oli maalattu kahteen kertaan, vuorilaudat ja muut koristeosat oli käyty huolellisesti läpi valkealla maalilla ja osa lahonneista räystäslaudoista oli vaihdettu uusiin, mutta oli vielä aivan avoin kysymys, saataisiinko työstä mitään palkkaa. Isä oli os-tanut maalausvälineitä omilla rahoillaan, mutta kun hän yritti ottaa asian esille emännän kanssa, tämä vain heittäytyi kuuroksi ja kävi puhumaan ihan muita juttuja. Jake ei tiennyt, olisiko tilanteelle pitänyt itkeä vai nauraa. Kun loppusiivouksia tehtiin, Jake nosti kissan pöydälle. — Eli talakootyönäkö tää Helekan navetan mualaus sitten tehtiin? — … niin… en tiijä… isä kuiskasi vaivautuneena. — Sitähän mie eppäilin jo alussa, vaikka en nyt Helekoo sen paremmin tun-tenukkaan. Että näinköhän tästä hommasta suahaan muuta palakkoo kun lämmintä kät-tä. Ja tokkopa suahaan sitäkään, jos Heleka vielä meillekkii suuttuu? — No pittää miun vielä soittoo sille Laukkasen Taunolle ja koittoo hälle puhhuu. Että jos nyt ies jonkunlainen nimellinen korvaus tästä työstä suatas. Eihän Heleka piäse omalta pankkitililtään rahhoo nostamaan, mutta jos se holohooja suostus nostamaan siel-tä vähän enemmän kätteistä seuraavalla kerralla, kun männöö pankkiin Helekan raha-asioita hoitamaan. Ettei nyt ainakaan miinukselle jiätäs… — Mikähän pirun vaisto miulle sanokii jo ensimmäisenä uamuna, että tässä hommassa taitaa olla koira hauvattuna, Jake huokaisi. — Ka niin… Mie nyt kuitennii luotin, että Helekalla oli tähän oikeesti holohoojasa lupa. Kun se sillä tavalla kirkkain silimin miulle ja äitilles sano… — No eihän tuon immeisen puhheisiin oo näköjään muutenkaan luottamista. Sehän elelöö ihan omissa mualimoissaan, Jake jo naurahti. — Niin… Välillä elelöö ja välillä ei… Eihän siitä ota aina selevee. Itse asiassa Jake ei ollut tilanteesta enää niin kiukkuinen, mitä kenties antoi ymmärtää. Fyysisen huhkimisen avulla hän oli saanut mielensä jälleen tasapainoon, ja varmaan tämä seikka merkitsi hänelle nyt kaikkein eniten. Toisaalta hän oli saanut syödä liki kaksi viikkoa Helkan valmistamia makoisia ruokia ja kuunnella hänen pöpisepityksiään. Saa-tuahan sekin oli. Isä oli usein aivan liian hyvänsydäminen ja helposti linssiin viilattava mies, mutta tarpeen tullen hän osasi myös neuvotella vastapuolen kanssa. Kai hän oli tämän taidon kunnallisissa

luottamustehtävissään oppinut. Eihän kunnanvaltuustossa sen enempää kuin missään lautakunnassakaan voitu päättää mitään ilman enemmistön tukea. Kun isä suostui luopumaan omasta palkastaan, Helkan holhooja taipui siihen, että Jakelle maksettiin työstä tuhat viisi sataa markkaa ja isälle reilut matkakorvaukset, jot-ka kyllä kattoivat reilusti ne rautakauppaostoksetkin. Tauno Laukkaselle piti käydä vie-mässä kaikki kuitit, mutta siihen hän ei puuttunut, että Jakelle maksettiin liksa suoraan käteen ilman verokorttia. Ilmeisesti isä ja poika eivät olleet kovin suuresti onnistuneet suututtamaan Helka Räsäs-tä, koska loppujen lopuksi aika vähäisillä jälkipuheilla he maalauskeikasta selviytyivät. Pentin ja Raijan mahdollisista seksielämän ongelmista Helka ei käynyt levittelemään vä-rikkäitä pettämistarinoita tai muuta vastaavaa, eikä Jakenkaan tarvinnut jäljestäpäin kuul-la, kuinka pieni muna hänellä oli tai kuinka kiusallisia potenssivaivoja hänellä oli. Aivan puhtailla papereilla he eivät kuitenkaan selviytyneet. Jotain ikävää Helkan piti heistäkin keksiä. — Se Raija pitää niitä miehiään nälässä. Pentilläkin aivan kylkiluut paistoivat ihon alta, kun se tuli minulle navettaa maalaamaan… Minunhan ne Kaartisen miesparat piti ruokkia. Nälkäkuoleman partaalla oli niin isä kuin poikakin… Eivät ne kahtena en-simmäisenä päivänä pystyneet oikein mitään edes tekemään. Niin kovassa nälässä ne poloiset olivat… Mutta siitä ne sitten toipuivat ja virkistyivät ja kävivät lopulta maalaamaan, kun minä ne ensin kunnolla syötin ja juotin. On se Raijakin yksi piru naiseksi… Pitää miehiään nälässä, eikä keitä niille edes aamukahvia. Voi voi… Tähän tapaan Helka oli apteekissa ja terveyskeskuksessa jutellut. Kun tämä tari-na kantautui aikanaan Raijan ja Pentin korviin, se lähinnä vain huvitti heitä. Eipä Jake-kaan osannut moisesta jutusta sen kummemmin pahastua.